

[illegible]

## תורה אור השלם

1. וְכִי יִכֶּה אִישׁ אֶת עֵין עֲבָדוֹ אוֹ אֶת עֵין אִמּוֹתָיו וְשִׁחָתָהּ לַחֲפָשִׁי יִשְׁלַחנָהּ תַּחַת עֵינוֹ: שְׁמוֹת כֹּא כו

## הגהות הב"ח

(א) תום' ד"ה כי אתא וכו'  
שניהם באחד 33"ד:

## גליון הש"ס

ג'ב' בנא חרונ ברנליה  
 כ'רומות כד ע"ב:  
 כ'רומות וסבה ומבר ע"ב  
 כ'אחד. וסא דלא אמרין  
 כ'אמרי שנועס להסמס  
 כ'הנא וזי' לנפסא דסא  
 כ'נפסא פסול ע"י שניס  
 כ'שפידים שגגו. ורסלי  
 כ'פסול דכגדו נפסא ונעס  
 כ'יטו דבקסא אינו כ'רין  
 כ'שפסא נדע הנד מין דלאו  
 כ'מסר ורומ'ס מוס' מוס'  
 כ'דף מא ע"ב ד"ס  
 כ'מורה ורין דלח סכרס  
 כ'מורה ורין: ור' חיל' כ'ס  
 כ'אסא חרנו כ'ס מלכות.  
 כ'ססדרין דף סס ע"ב  
 כ'מסוס:

## הגהות הגר"א

**[א]** נמ' שכבר אין לו עדים. ג"כ ש"מ דאף ללא ידי שמים אין צריך בקנס בגלל עדים. ירושלמי פ"ג דמכונות. וזה"ל לאבן רביה. רשב"א. וז"ל חולק (ועי' בהגר"א י"ד סימן קסא סק"ו): [ב] שם דלא צפני כ"ד חודי. ג"כ וזה"ל האדירנא לילכא כ"ד מומחין:

יבינו חננאל (המשורר)

ועדדי מכירה בנפש,  
אין תהנוג ר' און תהנוג ר'  
יוחנן אמ' תהנוג. חזקה  
אמ' ר' עקיבא דאמ' ר' יוחנן  
חצי דבר, ור' יוחנן  
רכובא דאמרי דבר ואפילו  
חצי דבר, ואף על גב  
דליתא דהוה שכיב ר' יוחנן  
מיון דקמא לן דליתא  
על עקיבא אה השומעא  
דלדור דנחת, ר' אליעזר  
לוקמא ר' יוחנן הוא  
אמרי כר' יוחנן  
והינא, ודאני שמא  
רבינו שמאל גאון ציל  
שהכחש שוהחשן וארן  
היה שמיטמין וארן תהנוג.  
הביא אמרי ביהודה לברית,  
לפניך דחנין להא דר'  
יוחנן דרבה. מתיב  
על שני, על גב מצמו  
שמיטא, פשיטא, דהא קמא  
מורה בנפש פטור.  
ואוקומה דמיה דר'  
יהודה חזק, ולפוקי מרבי  
למילא שמיטא שני שני  
שהיא אין שמיטא.  
עדים חזק, ופוקי, לעולם  
אין הוהשטא ברת דין דין

וְנִפּוֹק בְּעֵינָיו וּבְשִׁנָּיו. וְלַעֲלוֹם דְּמִי לֹא יִתֵּב לִיהּ: מֵאִי לֹא הִסְתִּיד  
 עַל הַגִּנִּיבָה. שְׁנַנְבּ בְּאַחַד בִּשְׁבַּת: וְחוּרֵי וְהִסְתִּידוּ. שְׁטַבָּה בְּשִׁנִּי  
 בִּשְׁבַּת וְחוּמוֹ עַל יוֹם רִאשׁוֹן בִּשְׁלִישִׁי בִּשְׁבַּת: וְחוּרֵי וְחוּמוֹ. בְּרִצְיֵי  
 הָיוּ מְנוּחָשִׁים עַל הַטְּעִיבָה דְּחִיּוֹן דְּלֵאלָא  
 גִּבָּה לֹא טַבָּה: עַל הַטְּעִיבָה טַחִילָה.  
 וְנִתְחַיִּיבוּ בְּתַשְׁלוּמֵי שְׁלֹשָׁה וְעֵדִין עֲדוּת  
 גְּנִיבָה קִיָּמָה וּבִשְׁחֻמוֹ וְנִתְחַיִּיבוּ בְּכָפַל  
 הָרִי חֲמֵשֶׁה: וּבְפִלּוּגָא. לְדֹאֵי וְרַבָּא  
 פְּלִיגֵי נִמְרִי יוֹחֵן וְרִי אֶלְעָזָר: דְּאָמַר  
 רִיָּא עֵדִים. שְׁחֻמוֹכֵי בְּנָפֵס. וְלֹא  
 הָחוּמוֹ לְעוֹקִים. מֵשׁוֹם לֹא תַעֲנִיָּה. וְאִשְׁעִי  
 לְלֹא שְׁלֵוִי בִּזְמַנָּה הָוֹה הָאֵל מִיָּחִי  
 וְשִׁלְמוֹת לֹא אֶחָד הָבִיל

HebrewBooks.org | Moznaim Publishing

והגניבה וחזרו והעידו  
על הגניבה וחזרו  
ואת כיון שהחזמו על  
הזה להו מוכחשין  
כל ואי ס"ד הכחשה  
יא אטביחה אמאי  
מ הכחשה תחילת  
במאי עסקינן כגון  
תחילה ובפלוגתא  
החזמו ר' יוחנן ור"א  
אין נהרגין תסתיים  
נהרגין דאמר ר"א

**מרתני** משלם תשלומי כסף  
 דהאיכא סהדי אגנייה: ואינו משלם  
 ד' וס'. על הודאת עמנו דמודה  
 בקנס פטור: וגנב וטבח נשבת.  
 פטור אטביחה דהוי מחייב נפש:  
 ומס אביי. והוא יורשו וכל הויא  
 טביחה כולה פסורה: גנב וטבח  
 כי קא טבח דהקדש טבח ולא דבעלים:  
 ר"ש אומר כו'. בגמרא (מפ' אהיא:  
 גמ') ע"פ עד אחד פשיטא. בשלמא  
 ע"פ עמנו אכטריך לאשמועינן דמודה  
 בקנס פטור אלא ע"פ עד אחד  
 למה לי: כי אפי עד אחד מצטרף.  
 דהלכה (כר') יהושע בן קרחה דאמר  
 סנהדרין (ד' ג.) שומעין דבריו של  
 זה היום וכשכיר חצירו למחר  
 שומעין את דבריו: כי אסו עדים  
 מחייב. וכי אמרי' דמודה בקנס  
 פטור היכא דלא כלו עדים אחרי כן:  
 טעם עס העבד: והיה שמה. לפי  
 שעבד כשר היה והיה מתאווה לשחררו  
 אלא שהמשחרר עבדו עובר בשעה':  
 שכתב אין לך עדים. ועל פי  
 עמנו לא תשלם קנס: הא יש לי  
 עדים. ולאנו צמר הדואה חייב:

אמר רב הונא אמר  
ב באו עדים פטור:  
ה הונא מעשה בר"ג שסימא את עין טבי עבדו והיה  
או לר' יהושע אמר לו אי אתה יודע שטבי עבדי יצא  
ל שסמית את עינו אמר לו אין בדברך כלום [א] שכבר  
ידים חייב ושמעין מינה מודה בקנס ואח"כ באו עדים  
ידלא בפני ב"ד אודי והא ר' יהושע אב בית דין הוה  
של

(א) בדעיקן לאו שיש בו מעשה לא הוה מרמינן ממוזיל ש"ר לא לא  
מוהיה אס בן הכות הרשע כדלמך בכתובות פרק עשר (ד' מו).  
לא תענה מאי דרשי ביה ההוא מיבעי ליה לאזהרת עדים וזממין  
צעי לתימר דלא לקי אלא תענה משום דהוי לאו שניתן לאזהרת  
במעמידים שחייב לפלוני מאתים וזו אי לאו כדי רשעמו היו לוקין  
כאשר וזמם לא לקן כשמעידים על פלוני שחייב מלקות אלא משום  
לקי שמונים פי' שילקו משום עדות שקר שהעידו ומשום כאשר  
קרא דלא תענה היה מתחייב לשלם משום כאשר וזמם דממון לא  
שואו בן הגרשה או בן מלווה: **ב**י איתא עד אחד במצטרף בהדיה.  
הוה הכא השני מלפטרק בצדיה איתא שיעירו שניהם (ב) צ"ד:

**משום**  
אחד, מה עד אחד כי אתו שהדי אחרינא מצטרפי וחיבי. כל פי עצמו אם באו עדים אחרי  
אמרי בן מודה בקנס (פטור) ואחר כך באו עדים שטור. מביה בר הסוד על הדו עד מעשה ה  
בגדור ואמרי לו לה' יהושע טובי עבדי יצא לחירות שסימתי עינו, ואמרי לו ר' יהושע לא יצא לחיר  
שאין עדים, אז שי עדים אף כי פי שהורדתי אתו לחירות. שכל מינה מודה בקנס ואחר כך ג  
שואו עדים אמרי מודה בקנס פטור מבורה בבית דין ורבן גמליאל של בביית דין, ואיך על ג

**הזהרה** י"ה א"ו שניתן לאוחרת מיתת ב"ה. אכל אי אין נהרגין  
לא חשיב לאו שמינן לאוהרת מיתת ב"ה וומיה לר"י דבכל  
שגמרמא שעת "אפי" המרו זו למלקות ולא למיתא דע"ג שזעולם  
גלא יבא למי חיוי מיתא כיון שלא המרו זו למיתא חשיב לאו  
שמינן לאוהרת מיתת ב"ה וזפסק מ"א

והסחשין (שבת דף קנד. ושם ד"ה בלאו)  
אמר דאין לוקין על לאו דמתמר  
משום דהוי לאו שיתן לאזהרת מיתא  
צ"ד לשאר מלאכות אע"ג דבמתמר  
אין בן חיוב מיתה וצ"פ דעירובין  
(דף פ"א:) אמר דאין לוקין בתחומין  
היהו לאזהרה נמי להוציא ופ"י בתחומין  
דפליג נמי לא קאמר אלא משום דמי  
כתיב אל יוציא אל יא לא כתיב אע"פ  
שאין מיתה בתחומין אפילו למ"ד  
ה"ל דאורייתא ומי"ר דשאני לאו דלא  
תאסר דגלי ציה קרא דלקי מוהיה  
אחש בן הכות הרשע כדאמרין  
צריש מכות (דף קד. ושם) וצ"פ  
דסנהדרין (דף קס"ט) וכיון דגלי קרא  
מוקמינן ליה לקרא בתמוס שאין יכול  
לצא ל ידי חיוב מיתה כי הדיא דהתם  
המיעוטין שהוה בן גרושה או בן  
חלוצה או כמו עדים שהוכחו בנפש  
לצ"ד אין נהרגין כשהחזמו לבסוף  
לאבאל למ"ד נהרגין אין סברא להעמיד  
מיתה וכן שיהוה כיון שיהוה ל ידי חיוב  
במיתה וי פריך התם דת"ל מלא  
ולמ"ל קרא דוהיה אס בן  
ההכות הרשע ומשני משום דה"ל לאו  
שאין בו מעשה הוה מצי לשנויי דהוה  
לאו שיתן לאזהרת מיתא צ"ד כה"ג  
בעלמא לא לקי אלא דבעי לשנויי  
לכ"ע א"ל אליבא דר"מ דנפקא ליה  
בפ"ק דמכות (ד' ד:) וקרא והשתא  
דמשני משום דה"ל לאו שאין בו מעשה  
אלא אחי אליבא דר' יהודה דאמר (סג)  
לאו שאין בו מעשה לוקין עליו וי"ל דחיי  
טעמי לשנויי כר"מ משום דאיידי התם  
בסיפא גבי מאמס וזו וגבי מלקות  
משמע דבבן גרושה או בן חלוצה  
מורה א"נ אחי ההוה שיהוה כרבי  
יהודה דהא טעמא דרבי יהודה  
דאמר לאו שאין בו מעשה לוקין  
ועליו משום דגמר ממוזיא ש"ר  
ומעדים וזוממין צדין אכ ואי לאו  
דגלי צעדים וזוממין מוהיה אס בן  
ההכות הרשע הוה אמר"י בכל דוכמי  
לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו  
דא"ר הדיא ציהוה היכי אחי אליבא  
דר"מ והא לר"מ בלא ויהי אחי בן  
ההכות הרשע ידעינן דלקו עדים  
וזוממין אע"פ שאין בו מעשה דגמרינן  
ממוזיא ש"ר כי היכי דגמר צ"פ  
דמכות (סג:) ממוזיא ש"ר דעדים  
וזוממין לוקין ומשלמין וי"ל דאע"ג  
דגמר ממוזיא ש"ר היינו דוקא לענין  
שלוקין ומשלמין משום דליכא לאוקמי  
כדי רשעו לרשע אחריני כדאיתא  
בבבא נערות (כחיות דף לב.) אבל

## רבינו חננאל

[illegible]